การนำวิธีการต่อรองคำรับสารภาพมาใช้ในความผิดอาญาอันเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม

นางสาววนิดา สิงห์ก้อม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2546

ISBN 974 –17-4956-2

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- 8 ก.ค. 2547
I21284817

PLEA BARGAINING IN CRIMINAL CASE RELATED TO VAT

Miss Wanida Singkom

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

ISBN 974 –17-4956-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การนำวิธีการต่อรองคำรับสารภาพมาใช้ในความผิดอาญาอันเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม
โดย	นางสาววนิดา สิงห์ก้อม
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	อาจารย์ชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม)

.....กรรมการ
(อาจารย์วิบูลย์ ชัยชนะศิริวิทยา)

.....กรรมการ
(อาจารย์ชัยเกษม นิติสิริ)

นางสาววนิดา สิงห์ก้อม : การนำวิธีการต่อรองคำรับสารภาพมาใช้ในความผิดอาญาอันเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม (PLEA BARGAINING IN CRIMINAL CASE RELATED TO VAT) อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : อาจารย์ชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม, 131 หน้า. ISBN 974 –17-4956-2.

ปัจจุบันการกระทำความผิดอาญาอันเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในประเทศไทยเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้ประเทศชาติขาดรายได้ที่ควรจะได้นั่นคือการหลีกเลี่ยงภาษีอากรของผู้ประกอบการที่มีหน้าที่เสียภาษีหรือการที่รัฐต้องคืนเงินภาษีมูลค่าเพิ่มโดยไม่ตรงกับความเป็นจริงให้แก่ผู้กระทำความผิดที่กระทำการฉ้อโกงเงินคืนภาษีมูลค่าเพิ่มจากรัฐทำให้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ ในขณะที่การบังคับใช้กฎหมายและการแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อดำเนินการกับผู้กระทำความผิดเหล่านี้ไม่ประสบผลสำเร็จที่จะสามารถสาวไปถึงผู้กระทำความผิดที่อยู่เบื้องหลังได้ เนื่องจากขาดพยานหลักฐาน

วิทยานิพนธ์เล่มนี้จึงมีแนวความคิดที่จะนำวิธีการต่อรองคำรับสารภาพดังเช่นในประเทศสหรัฐอเมริกามาปรับใช้เพื่อเป็นมาตรการในการแสวงหาพยานหลักฐานให้กับเจ้าพนักงานในการปราบปรามการกระทำความผิดอาญาอันเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในประเทศไทย ทั้งนี้ภายในขอบเขตเฉพาะการดำเนินคดีอาญาในความผิดดังกล่าวในชั้นก่อนฟ้องคดีและเท่าที่ไม่ขัดกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 135, มาตรา 226 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 มาตรา 243 วรรคสองโดยให้ผู้กระทำความผิดเป็นฝ่ายสมัครใจร้องขอทำความตกลงต่อรองคำรับสารภาพกับพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ และผู้กระทำความผิดที่สมัครใจรับสารภาพดังกล่าวก็จะได้รับประโยชน์จากการรับสารภาพนั้นด้วย พร้อมทั้งได้มีการปรับปรุงกฎหมายในส่วนของการให้เจ้าหน้าที่สรรพากรมีอำนาจสอบสวนในความผิดอาญาอันเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มดังกล่าวด้วยทั้งนี้เพื่อให้ผู้กระทำความผิดตัดสินใจที่จะเลือกให้การรับสารภาพและมีความมั่นใจในประโยชน์ที่จะได้รับจากการสมัครใจรับสารภาพนั้นมากยิ่งขึ้น

การนำวิธีการต่อรองคำรับสารภาพมาใช้ในความผิดอาญาอันเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในประเทศไทยนี้จะทำให้ได้ประโยชน์ในด้านพยานหลักฐานเพื่อดำเนินคดีกับตัวการที่อยู่เบื้องหลังการกระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในขณะเดียวกันก็ทำให้เกิดความรวดเร็วในการดำเนินคดีอันทำให้รัฐประหยัดงบประมาณในการบริหารงานคดีในความผิดอาญาอันเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มและทำให้รัฐสามารถจัดเก็บภาษีดังกล่าวในส่วนที่ควรจะจัดเก็บได้มากยิ่งขึ้น

ลายมือชื่อนิสิต.....

สาขาวิชา นิติศาสตร์ ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา 2546 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4486106634 : MAJOR LAWS

KEY WORDS : PLEA- BARGAINING / VAT / LAW ENFORCEMENT / EVIDENCE

WANIDA SINGKOM : PLEA- BARGAINING IN CRIMINAL CASE RELATED TO VAT . THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF. PAITHOON KONGSOMBOOL, THESIS CO-ADVISOR : AJARN CHAISIT TRACHOOTAM, 131 pp. ISBN: 974 –17-4956-2.

At present, Criminal Case related to VAT is the major problem in Thailand. One of the most important impacts is a partial loss of national income resulting from tax evasion of entrepreneurs and incorrect tax refund for fraudulent entrepreneurs. The income loss directly affects national economic stability. Prosecution of such case often proves to be a failure because of lack of evidence. In other word, prosecuting process does not reach mastermind.

This thesis proposes the application of plea-bargaining to alleviate this problem. Already used in the United States of America, plea-bargaining will be an efficient measure that help involved officers obtain evidence. The scope of the study is restricted in criminal prosecution of such case in the pre-prosecution stage as far as allowed by Section 135 and Section 226 of Criminal Procedure Code of Thailand and Section 243 Paragaph 2 of Constitution B.E. 2540.

The plea-bargaining can be done only when the wrongdoer voluntarily request for in with interrogators or public prosecutors. Additional suggestion of this thesis is a legal amendment to authorize VAT enforcer of Revenue Department to interrogate the wrongdoers so as to ensure the informed consent of the wrongdoers in requesting for plea-bargaining. Good cooperation with involved officers will surely bring about some advantages to the wrongdoers.

Student's signature.....

Field of study Law Advisor's signature.....

Academic year 2003 Co- advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของรองศาสตราจารย์ ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆในการทำวิทยานิพนธ์มาด้วยดีตลอด ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ ชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม ที่กรุณาสละเวลารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ช่วยให้คำปรึกษา และชี้แนะในสิ่งที่ยังขาดตกบกพร่อง จนทำให้ผู้เขียนวิทยานิพนธ์สามารถสอบผ่านได้ ขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ ดร. อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ ที่กรุณารับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และให้คำชี้แนะในสิ่งที่ยังขาดตกบกพร่องให้แก้ไขจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ ขอบพระคุณท่านอาจารย์วิบูลย์ ชัยชนะศิริวิทยา ที่กรุณาสละเวลารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และให้ความช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ทุกอย่างไม่ว่าจะเป็นเอกสารข้อมูลต่างๆที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ รวมถึงคำแนะนำต่างๆด้วยดีเสมอมา ขอบพระคุณท่านอาจารย์ชัยเกษม นิติสิริ ที่กรุณาสละเวลารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และช่วยให้คำแนะนำในเรื่องต่างๆไม่ว่าจะเป็นการเรียบเรียงเนื้อหาในการเขียนวิทยานิพนธ์ ตลอดจนประเด็นต่างๆที่จะต้องคำนึงถึงเพื่อนำมาเขียนในวิทยานิพนธ์จนทำให้ผู้เขียนได้แก้ไขและทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ที่สุด ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน เพราะความช่วยเหลือของทุกท่านจึงทำให้ผู้เขียนมีกำลังใจที่จะเขียนวิทยานิพนธ์และทำให้การทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงในที่สุด

ขอบพระคุณมูลนิธิ 50 ปี ธนาคารแห่งประเทศไทยที่ให้การสนับสนุนในด้านทุนการศึกษาแก่ผู้เขียนเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา และขอบพระคุณธนาคารกสิกรไทย ที่ให้ทุนอุดหนุนการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้แก่ผู้เขียนจนเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้วิทยานิพนธ์สำเร็จลงได้

ขอบพระคุณ นายจำรัส หมั่นวิชา หัวหน้าฝ่ายกฎหมายและเร่งรัดภาษีอากรค้าง ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของผู้เขียนที่กรุณาให้ความสนับสนุนโดยอนุญาตให้ผู้เขียนสามารถลาศึกษาต่อเพื่อทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้และยังแนะนำให้รู้จักกับอาจารย์วิบูลย์ ชัยชนะศิริวิทยา ซึ่งเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์จนเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี และขอบพระคุณผู้มีพระคุณทุกท่าน และเพื่อนๆ พี่ๆ น้องทุกคนที่กรุณาให้กำลังใจจนทำให้ผู้เขียนสามารถทำวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงด้วยดี ขอบพระคุณพี่รักขิต รัตจุมพฏที่ช่วยเหลือแปลบทคัดย่อภาษาอังกฤษให้แก่ผู้เขียนจนทำให้การทำวิทยานิพนธ์สำเร็จลงได้ ขอบพระคุณพี่ๆบรรณารักษ์ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกคนที่กรุณาให้กำลังใจและให้ความสะดวกในการค้นคว้าข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์จนทำให้การทำวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ท้ายนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา และครอบครัวที่ให้ความสนับสนุนและให้กำลังใจในทุกๆด้านด้วยดีเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

วนิดา สิงห์ก้อม

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย.....ง

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....จ

กิตติกรรมประกาศ.....ฉ

สารบัญ.....ช

บทที่ 1 บทนำ..... 1

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....1

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....12

1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....12

1.4 สมมุติฐานของการวิจัย.....13

1.5 ระเบียบวิธีวิจัย.....13

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย..... 13

บทที่ 2 การดำเนินคดีในความผิดอาญาอันเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในประเทศไทย.....14

2.1 ความผิดอาญาอันเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย.....14

2.1.1 ความผิดที่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามด้านวิธีการ (Method) ตามมาตรา 90-90/3 แห่งประมวลรัษฎากร.....14

2.1.2 ความผิดที่ผู้กระทำผิดมีเจตนาหลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือความผิดที่มีเจตนาฉ้อโกงโดยการขอคืนหรือเครดิตภาษีมูลค่าเพิ่มโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตามมาตรา 90/4 (1) – (7) แห่งประมวลรัษฎากร.....16

2.1.3 ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา..... 21

2.2 แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินคดีในความผิดอาญาอันเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม.....22

2.2.1 การเปรียบเทียบโดยกำหนดค่าปรับ.....22

2.2.2 การฟ้องร้องดำเนินคดีอาญาต่อศาล.....25

2.3 ขั้นตอนการดำเนินคดีในความผิดอาญาอันเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม.....26

2.3.1การตรวจสอบไต่สวนและการพิจารณาดำเนินคดีในความผิดอาญาอันเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในชั้นเจ้าพนักงานสรรพากร.....27

2.3.2 การสอบสวนความผิดอาญาอันเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในชั้นพนักงานสอบสวน.....32

2.3.3 การฟ้องร้องคดีอาญาอันเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม.....33

2.3.4 การพิสูจน์ความผิดในการดำเนินคดีอาญาอันเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม.....33

สารบัญ (ต่อ)

2.4 ข้อจำกัดทางกฎหมายในการดำเนินคดีในความผิดอาญาอันเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม.....34
2.4.1 ข้อจำกัดทางกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา.....34
2.4.2 ข้อจำกัดทางกฎหมายลักษณะพยาน.....36
บทที่ 3 การต่อรองคำรับสารภาพ (Plea Bargaining).....39
3.1 การต่อรองคำรับสารภาพในประเทศสหรัฐอเมริกา.....39
3.1.1ระบบการดำเนินคดีอาญา.....39
3.1.2 การใช้ดุลพินิจในการสั่งคดีอาญาของพนักงานอัยการ.....41
3.1.3การควบคุมตรวจสอบการใช้ดุลพินิจในการสั่งคดีอาญาของพนักงานอัยการ....44
3.1.4 แนวคิดในการรับฟังคำรับสารภาพในคดีอาญา.....47
3.1.5 การต่อรองคำรับสารภาพ.....51
(1) ความหมายของการต่อรองคำรับสารภาพ.....51
(2) สาเหตุแห่งการเกิดการต่อรองคำรับสารภาพ.....52
(3)วัตถุประสงค์ของการต่อรองคำรับสารภาพ.....52
(4) รูปแบบของการต่อรองคำรับสารภาพ.....54
(5) ขั้นตอนการต่อรองคำรับสารภาพ.....56
(6) การรับฟังคำรับสารภาพและการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาในกระบวนการต่อรองคำรับสารภาพ 56
(7) ผลของการต่อรองคำรับสารภาพ 58
(8) การต่อรองคำรับสารภาพในคดีความผิดเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงภาษีอากร และการฉ้อโกงเงินคืนภาษีอากร.....58
(9)ข้อสนับสนุนเกี่ยวกับการนำวิธีการต่อรองคำรับสารภาพมาใช้ในการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญา.....65
3.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการนำวิธีการต่อรองคำรับสารภาพ (Plea Bargaining)ในประเทศสหรัฐอเมริกามาใช้บังคับในประเทศไทย.....67
3.2.1 ระบบการดำเนินคดีอาญา.....67
3.2.2 การใช้ดุลพินิจในการสั่งคดีอาญาของพนักงานอัยการ.....68
3.2.3 การควบคุมตรวจสอบการใช้ดุลพินิจสั่งคดีอาญาของพนักงานอัยการ.....69
3.2.4 แนวคิดในการรับฟังคำรับสารภาพในคดีอาญา.....71
3.2.5 แนวความคิดเกี่ยวกับการนำวิธีการต่อรองคำรับสารภาพในประเทศสหรัฐอเมริกามาบังคับใช้.....75

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 4. การนำวิธีการต่อรองคำรับสารภาพ (plea bargaining)ในประเทศสหรัฐอเมริกามาใช้ในความผิดอาญาอันเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในประเทศไทย.....80
4.1 ขอบเขตของการนำวิธีการต่อรองคำรับสารภาพในประเทศสหรัฐอเมริกามาปรับใช้ในความผิดอาญาอันเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในประเทศไทย.....85
4.2 วิธีการเพื่อให้ได้มาซึ่งคำรับสารภาพของผู้กระทำผิดในความผิดอาญาอันเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม.....86
4.2.1 การงด หรือลดเบี้ยปรับ.....86
4.2.2 การไม่ดำเนินคดีอาญา โดยกันผู้กระทำความผิดไว้เป็นพยาน.....88
4.2.3 การต่อรองข้อกล่าวหาในระดับเดียวกัน(Horizontal Charge Bargaining)...89
4.2.4 การต่อรองข้อกล่าวหาที่ต่างระดับกัน(Vertical Charge Bargaining).....91
4.3 บุคลากรและอำนาจหน้าที่ของพนักงานที่เกี่ยวข้องกับการต่อรองคำรับสารภาพในความผิดอาญาอันเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในชั้นก่อนฟ้องคดี.....91
4.3.1 พนักงานสอบสวน.....91
4.3.2 พนักงานอัยการ.....93
4.4 ขั้นตอนการเจรจาต่อรอง.....94
4.5 หลักการรับฟังคำรับสารภาพที่ได้มาจากการต่อรองคำรับสารภาพเป็นพยานหลักฐาน.....95
(1) พิจารณาทางด้านผู้ให้คำรับสารภาพ.....95
(2) พิจารณาทางด้านผู้รับคำรับสารภาพ.....96
(3) พิจารณาทางด้านข้อเท็จจริงพื้นฐานอันเป็นส่วนประกอบคำรับสารภาพ.....97
4.6 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการนำวิธีการต่อรองคำรับสารภาพในประเทศสหรัฐอเมริกามาใช้ในความผิดอาญาอันเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในประเทศไทย.....98
4.6.1 พิจารณาทางด้านกระบวนวิธีพิจารณาความอาญา.....99
(1) ความรวดเร็วในการดำเนินคดี.....99
(2) ความแน่นอนของพยานหลักฐานที่ได้จากการรับสารภาพ.....100
(3) ตัวผู้กระทำความผิดที่ให้การรับสารภาพ.....101
(4) พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเกี่ยวข้อง.....102
4.6.2 พิจารณาทางด้านเศรษฐกิจ.....102
(1) รายได้ของประเทศชาติ.....102
(2) งบประมาณแผ่นดิน.....103

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 5 ปัญหาการนำวิธีการต่อรองคำรับสารภาพ (plea bargaining)ในประเทศสหรัฐอเมริกามาใช้ในความผิดอาญาอันเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มในประเทศไทย.....105
5.1 ปัญหาจากการบังคับใช้กฎหมายและวิธีการบริหารงานยุติธรรมทางอาญาไทย...105
5.2 ปัญหาการรับฟังพยานหลักฐานที่ได้จากการต่อรองคำรับสารภาพ.....107
บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....115
รายการอ้างอิง.....123
ภาคผนวก ก.....128
ภาคผนวก ข.....132
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....134